

Naturvårdsverkets nya föreskrifter om skydd mot mark och vattenföroreningar vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor

Julia Jourak, Maria Ed Sundelin och Marcus Frenzel
Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets nya föreskrifter 2021:10

- Naturvårdsverket tog under 2020 fram ett förslag till nya föreskrifter om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid hantering av spilloljor och brandfarliga vätskor
- Förslaget skickades på remiss hösten 2020
- Förslaget har under 2021 anmälts till EU-kommissionen
- De nya föreskrifterna trädde i kraft den 1 jan 2022
- Vägledningsarbete pågår

För mer information, se Naturvårdsverkets hemsida:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/kemikalier/hantering-av-brandfarliga-vatskor-och-spilloljor-i-cisterner-och-losa-behallare/>

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234 Beställningsnummer 15821-10

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor;

NFS 2021:10
Utkom från trycket
den 30 november 2021

beslutade den 25 november 2021.

Naturvårdsverket föreskriver¹ följande med stöd av 28 § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor i cisterner ovan och i mark med anslutna rör- och slangledningar samt i lösa behållare.

Föreskrifterna innehåller krav på information till tillsynsmyndigheten och inom vattenskyddsområde krav på sekundärt skydd och kontroll av sekundärt skydd.

2 § Inom vattenskyddsområde gäller föreskrifterna vid hantering av mer än totalt 150 liter brandfarliga vätskor och spilloljor i cisterner med anslutna rör- och slangledningar och i lösa behållare.

Utöver vattenskyddsområde gäller föreskrifterna vid hantering av mer än totalt 1 m³ brandfarliga vätskor och spilloljor i cisterner med anslutna rör- och slangledningar.

3 § Bestämmelserna i 3 kap. 2 § och 4–5 kap. gäller endast inom vattenskyddsområde.

4 § Dessa föreskrifter gäller inte hantering som är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Föreskrifterna ska inte heller tillämpas på transporter som omfattas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:5) om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S).

5 § Föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken som innehåller strängare krav gäller framför kraven i dessa föreskrifter.

6 § Vid hantering av brandfarliga vätskor finns det även krav i föreskrifter som är meddelade av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

¹Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationsomhålllets tjänster.

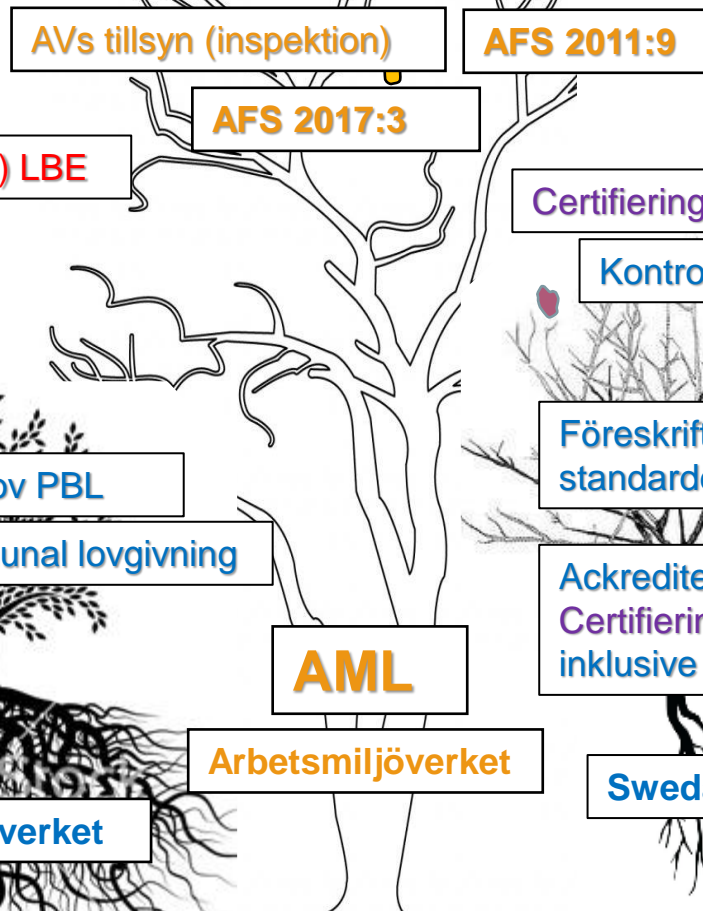
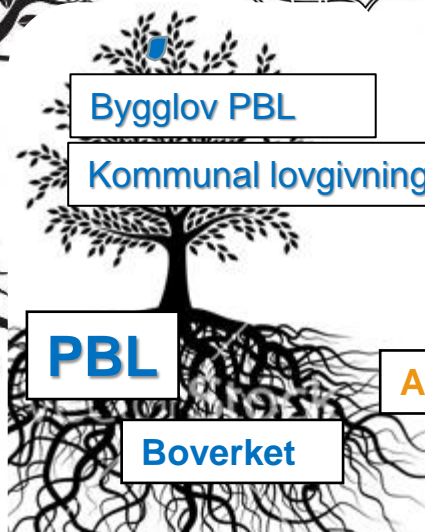
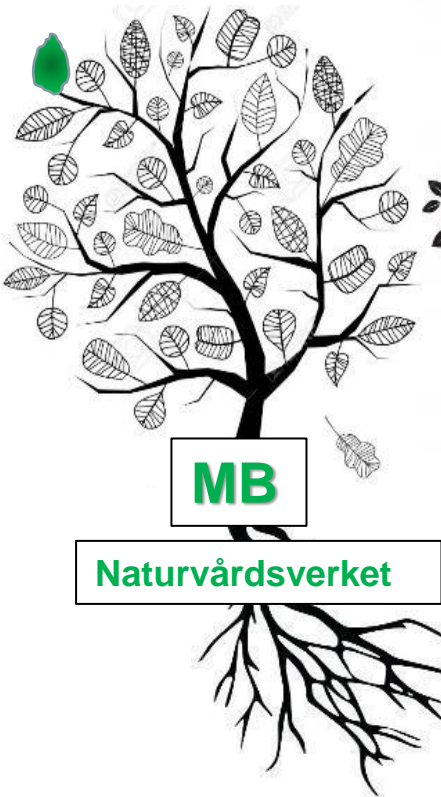
Syftet med de nya föreskrifterna

- Tydligare bestämmelser som ska vara enklare att tillämpa, t.ex.
 - Förtydliganden vad som gäller utanför och inom vattenskyddsområden
 - Tydligare avgränsning mot MSB:s föreskrifter
- Stärkt miljöskydd
 - Ackrediterad kontroll av sekundärt skydd för cisterner har införts
 - Föreskrifterna omfattar även hantering i lösa behållare
 - Sänkt gräns från 250 l till 150 l

Flera parallella regelverk

Kommunal tillsyn (MoH)
NFS 2021:10

Tillstånd LBE
Tillståndsmyndighet (Rtj) LBE

Vad är nytt?

Innehållet i de nya föreskrifterna

- 1 kap – Tillämpningsområde
- 2 kap – Definitioner
- 3 kap – Krav på information till tillsynsmyndigheten
- 4 kap – Krav på cisterner och lösa behållare inom vattenskyddsområde
- 5 kap – Krav på kontroll av sekundärt skydd för cisterner inom vattenskyddsområde
- 6 kap – Ansvar
- 7 kap – Cisterner och rörledningar som tas ur bruk
- 8 kap – Undantag i enskilda fall
- Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Kapitel 5 är nytt

1 kap

Tillämpningsområde

1 kap - Tillämpningsområde

- Förtydliganden har gjorts gällande vilka bestämmelser som gäller inom respektive utanför vattenskyddsområde (1 kap. 1-3 §§)
- Föreskrifterna gäller även vid hantering i lösa behållare (1 kap. 1-2 §§)
- Föreskrifterna ska inte tillämpas på transporter som omfattas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2020:9) om transport av farligt gods på väg och terräng (ADR-S) (1 kap. 4 §)
- Volymgränsen för hantering inom ett vattenskyddsområde sänks från 250 till 150 liter (1 kap. 2 §)

2 kap

Definitioner

2 kap - Definitioner

- ackrediterat kontrollorgan
- installationskontroll av sekundärt skydd för cisterner
- kontrollorgan typ C
- revisionskontroll av sekundärt skydd för cisterner
- återkommande kontroll av sekundärt skydd för cisterner

Nya definitioner
(se MSB)

- lös behållare

Ny definition

- hantering
- invallning
- sekundärt skydd
- spillolja
- m.fl.

Reviderade
definitioner

3 kap

Krav på information till tillsynsmyndigheten

3 kap. 1 §

Den som avser att installera en cistern enligt 1 kap. 2 § ska, senast fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds, skriftligen informera tillsynsmyndigheten.

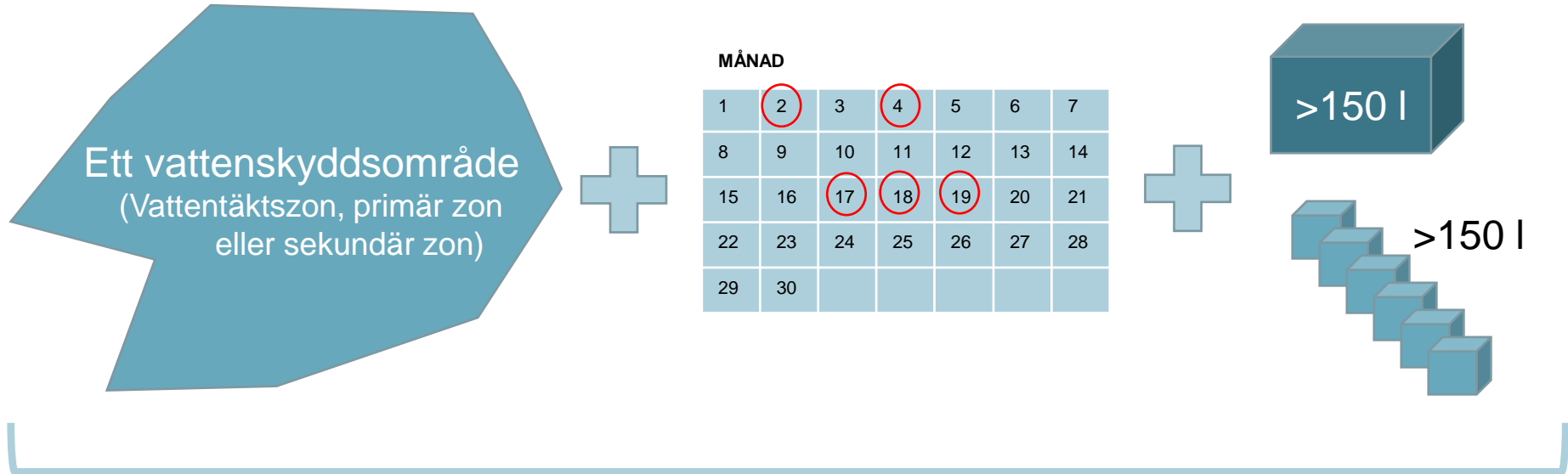
Om en cistern flyttas inom den egna fastigheten eller inom den egna verksamheten inom ett år räknat från tiden information har lämnats, behöver tillsynsmyndigheten inte informeras enligt första stycket.

OBS!

Förväxla inte kravet på information med att ge in en anmälan enligt 9 kap. 6 c § miljöbalken.

NYTT!
Stycke 2

3 kap. 2 §

Tillsynsmyndigheten ska informeras senast fyra veckor innan den första hanteringen inleds

3 kap. 3 §

Verksamhetsutövaren ska för tillsynsmyndigheten hålla kontrollrapporten avseende den senast utförda kontrollen tillgänglig.

Första stycket avser kontrollrapport

1. av cisternen enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:3) om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor, och
2. av det sekundära skyddet för cisternen enligt dessa föreskrifter.

NYTT! Kontrollrapporter ska hållas tillgängliga

4 kap

Krav på cisterner och lösa behållare inom vattenskyddsområde

4 kap. 1 §

- Cisterner i och ovan mark samt lösa behållare ska inom vattenskyddsområdets vattentäktzon, primär (inre) skyddszon och sekundär (yttre) skyddszon ha sekundärt skydd.

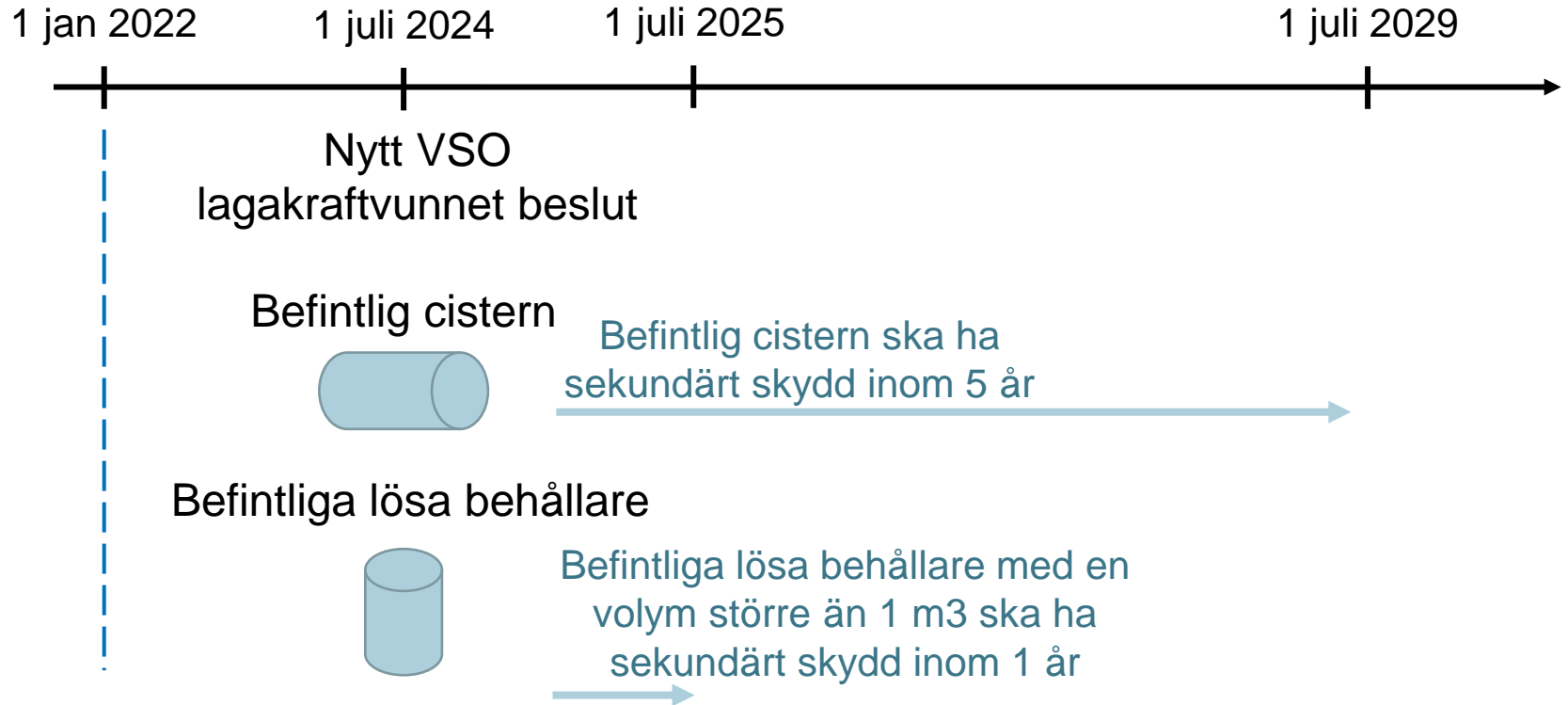
4 kap. 2 §

- Det sekundära skyddet ska vara tätt, tidsbeständigt, fungerande och utformat så att kontroll är möjlig.

4 kap. 5 §

- När ett mark- eller vattenområde enligt 7 kap. 21 § miljöbalken förklaras som vattenskyddsområde ska
 1. redan installerade cisterner ha ett sekundärt skydd inom fem år från det att beslutet vunnit laga kraft eller den kortare tid som följer av sådana föreskrifter som meddelats enligt 7 kap. 22 § miljöbalken
 2. lösa behållare som är tagna i bruk med en volym större än 1 m³ ha ett sekundärt skydd inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft eller den kortare tid som följer av sådana föreskrifter som meddelats enligt 7 kap. 22 § miljöbalken.

4 kap. 5 §

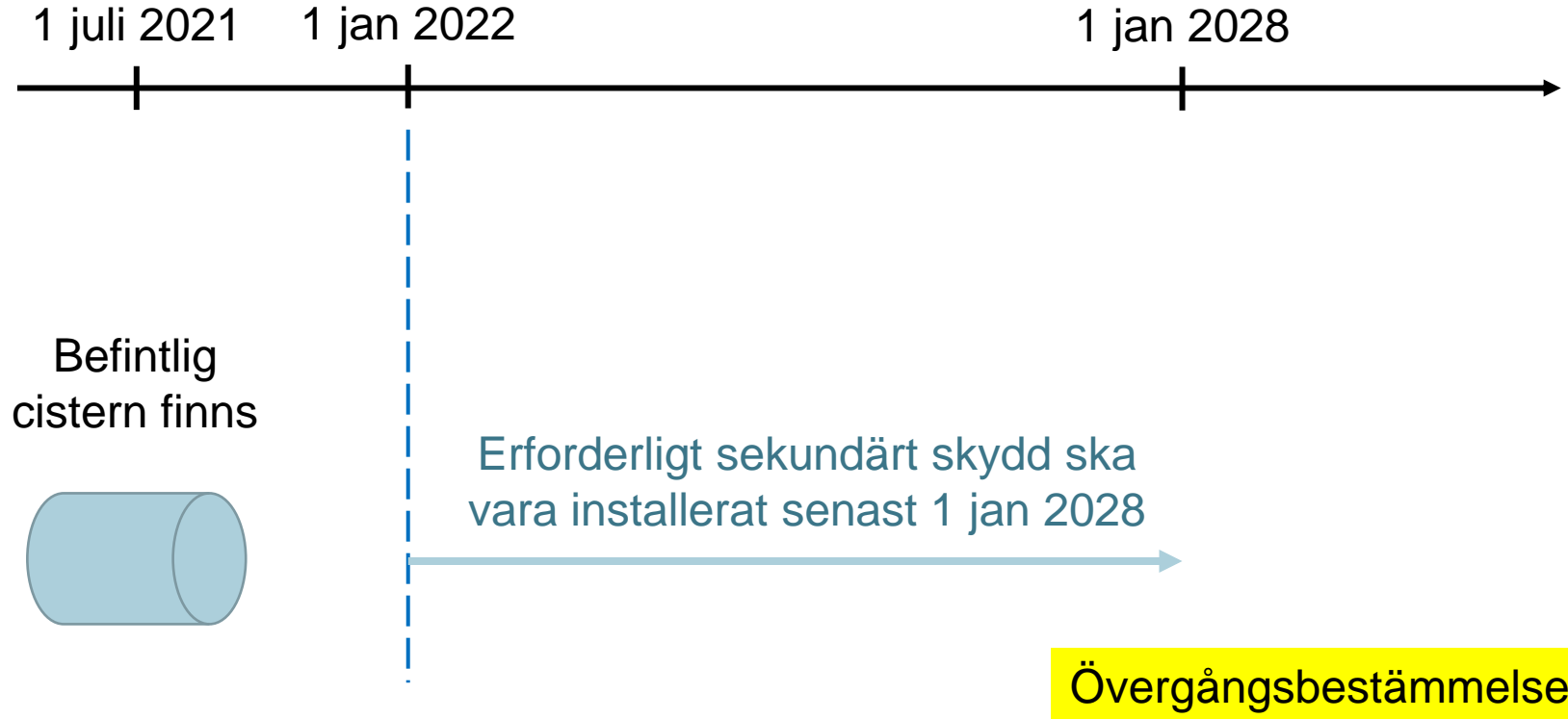

Övergångsbestämmelse 3

För cisterner med anslutna rör- och slangledning som installerades före ikraftträdandet av dessa föreskrifter och om krav på sekundärt skydd införs eller ändras genom dessa föreskrifter, ska verksamhetsutövaren senast den 1 januari 2028 ha installerat sekundärt skydd enligt kraven i dessa föreskrifter.

Meddelade undantag enligt äldre föreskrifter som avser sekundärt skydd gäller till den i respektive beslut angivna tidpunkten dock längst till och med den 1 januari 2028.

Befintliga cisterner inom vattenskyddsområde

5 kap

Krav på kontroll av sekundärt skydd
för cisterner inom vattenskyddsområde

5 kap. 1 §

Det sekundära skyddet för cisterner med anslutna rör- och slangledningar, enligt 1 kap. 2 § första stycket ska genomgå installationskontroll, återkommande kontroll och revisionskontroll.

Jämför 5 kap.
MSBFS 2018:3

MSBFS
2018:3

5 kap. Installationskontroll, revisionskontroll och återkommande kontroll

Krav på installationskontroll, revisionskontroll och återkommande kontroll

1 § Cisterner med anslutna rörledningar och slangledningar ska genomgå installationskontroll enligt 3-5 §§ före driftsättning, revisionskontroll enligt 6 § och återkommande kontroll enligt 7-15 §§.

2 § Kravet på installationskontroll, revisionskontroll och återkommande kontroll gäller cisterner som är större än 1 m³ samt rörledningar och slangledningar som är större än DN 50. Rörledningar och slangledningar som är DN 50 eller mindre ska dock tättprovas tillsammans med den cistern som de är anslutna till.

Vid kontroll av rörledningar ska rörledningen och dess grenledningar till och med den närmaste stängventilen anses tillhöra huvudrörledningen oavsett ledningarnas dimensioner.

Installationskontroll

Installationskontroll av cistern eller rörledning

3 § En cistern med anslutna rörledningar och slangledningar ska installationskontrolleras efter installation. Cisterner som är 10 m³ eller mindre och är avsedda att kunna flyttas får dock, om de är komplett utrustade, installationskontrolleras hos tillverkaren om cisternen levereras med uppställningsanvisning och installationskontrollrapport.

4 § Vid installationskontroll ska

- tillverkningskontroll vara utförd,
- cistern eller rörledning vara levererad med instruktioner enligt 2 kap. 19 §,
- slangledning bedömas om den är lämplig till anläggningen och dess drift,
- installation vara utförd enligt 2 kap. 20-25 §§ samt tillverkarens instruktioner,
- anordningen vara fri från in- och utvändiga skador,
- sådan utrustning som fordras med hänsyn till säkerheten finnas och fungera, samt
- anordningen vara tät.

Vid tankstation ska rörledning och slangledning, oavsett storlek, tättprovas tillsammans med den cistern den är ansluten till.

Högsta tillåtna arbetstryck, temperatur och densitet för anordningen ska anges i installationskontrollrapporten enligt 14 §.

Installationskontroll av korrosionsskydd

5 § Korrosionsskyddsystemets applicering ska installationskontrolleras. Kontrollen ska omfatta att appliceringen är rätt utförd med hänsyn till

9

5 kap. 2 §

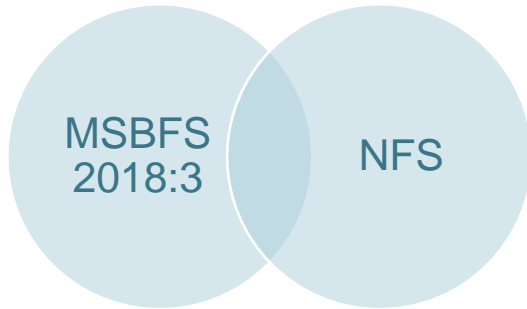
Installationskontroll av det sekundära skyddet ska utföras i samband med

1. installationskontroll av en cistern med anslutna rör- och slangledningar enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:3) om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor, eller
2. att det sekundära skyddet installeras på en befintlig cistern som har installerats och tagits i bruk i enlighet med de vid installationen gällande bestämmelserna, eller
3. att det sekundära skyddet installeras på en cistern som inte har genomgått installationskontroll enligt 1.

Installationskontrollen ska omfatta kontroll av att det sekundära skyddet är tätt, tidsbeständigt och fungerande.

5 kap. 3 §

Återkommande kontroll av det sekundära skyddet för cisterner med anslutna rör- och slangledningar ska ske med samma intervall och vid samma tidpunkt som sådana kontroller som anges i 5 kap. 9–10 och 12 §§ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2018:3) om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor.

5 kap. 4 §

Om en cistern i mark, som

1. har installerats och tagits i bruk i enlighet med de vid installationen gällande bestämmelserna, och
2. genom beslut från tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet eller tidigare gällande föreskrifter inte ha behövt följa kravet på sekundärt skydd, inte har en skyddsanordning som fångar upp läckage från cisternen, ska samtliga befintliga skyddsanordningar som syftar till att fånga upp läckage, överfyllnad och spill genomgå återkommande kontroll med ett intervall av tre år.

5 kap. 4 §

T.ex. enkelmantlad
cistern i mark

Krav på sekundärt skydd
med funktion att fånga upp:

Läckage från cistern

Läckage från ledningar m.m.

Överfyllning

Spill

Se 5 kap. 6-8 §§

Skyddsanordning som
fångar upp läckage från
cistern saknas

För övriga
skyddsanordningar:
Återkommande kontroll
med ett intervall av 3 år

Övergångsbestämmelse 9

Om det sekundära skyddet på cisterner i mark som

a. har installerats och tagits i bruk i enlighet med de vid installationen gällande bestämmelserna, och

b. om cisternen genom beslut från tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet eller tidigare gällande föreskrifter inte ha behövt följa kravet på sekundärt skydd,

inte kan fånga upp läckage från cisternen, ska sekundärt skydd som fångar upp läckage från cisternen installeras senast den 31 december 2036.

Detta gäller även när ett mark- eller vattenområde med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken förklaras som vattenskyddsområde.

5 kap. 5 §

Revisionskontroll av det sekundära skyddet för cisterner med anslutna rör- och slangledningar ska utföras när det sekundära skyddet har

1. genomgått reparation eller ändring eller
2. flyttats med cisternen, gäller dock inte sekundärt skydd som är fast anslutna till flyttbara cisterner 10 m³ eller mindre.

Revisionskontrollen av det sekundära skyddet ska omfatta kontroll av att det sekundära skyddet är tätt, tidsbeständigt och fungerande.

Jämför MSBFS 2018:3

5 kap. 6-11 §§

- Kontroll av sekundärt skydd (5 kap. 6-8 §§)

Kontrollorganet ska kontrollera

- skyddsanordningar avseende läckage från cistern och anslutna rör- och slangledningar
 - skyddsanordningar avseende överfyllning vid påfyllning
 - skyddsanordningar som ska förhindra spill
- Kontrollorganet ska utfärda en kontrollrapport (5 kap. 9 §)
 - Verksamhetsutövaren ska till kontrollorganet lämna de uppgifter som kontrollorganet behöver
 - Uppgifter som ska framgå av en kontrollrapport (5 kap. 10 §)
 - Kontrollorganets bedömning av det sekundära skyddet (5 kap. 11 §)

5 kap. 12 §

- Bestämmelserna i 1 §, 2 § första stycket 3 och 4–11 §§, gäller även kontroll av sekundärt skydd för cisterner med anslutna rör- och slangledningar som innehåller spilloljor som inte är brandfarliga.
- Återkommande kontroll av det sekundära skyddet för cisterner med anslutna rör- och slangledningar som innehåller spilloljor som inte är brandfarliga ska ske med ett intervall av sex år.

6 kap Ansvar

6 kap – Ansvar

- Bestämmelser om miljöstraffavgifter finns i 10 kap. 1 § förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter.
- Då det finns anledning att misstänka att ett mark- eller vattenområde har blivit förorenat av hantering som omfattas av tillämpningsområdet för dessa föreskrifter ska verksamhetsutövaren omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten. Det som anges i första stycket gäller även den som genomför en ackrediterad kontroll av det sekundära skyddet enligt dessa föreskrifter.

7 kap

Cisterner och rörledningar som tas ur bruk

7 kap. 1 §

- Cisterner med anslutna rör- och slangledningar som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Vidare ska åtgärder vidtas som hindrar att cisternen kan återfyllas med brandfarliga vätskor eller spilloljor. Verksamhetsutövaren ska senast i samband med att cisternen tas ur bruk informera tillsynsmyndigheten om hur cistern med anslutna rör- och slangledningar samt eventuella föroreningar ska omhändertas.

8 kap

Undantag i enskilda fall

8 kap. 1 §

- Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall och om det finns särskilda skäl medge undantag från kraven i dessa föreskrifter.

NATUR
VÅRDS
VERKET

